

Bryssel, 23. marraskuuta 2018
(OR. en)

14498/18

Toimielinten välinen asia:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 285
ECOFIN 1088
EJUSTICE 156
COMPET 798
CODEC 2058
IA 385

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	7222/18 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI saatavien siirrosta kolmansille osapuolille aiheutuviin vaikutuksiin sovellettavasta laista (ensimmäinen käsittely) – Tilanneselvitys

I JOHDANTO

1. Komissio esitti 12. maaliskuuta 2018 osana pääomamarkkinaunionia koskevaa toimintasuunnitelmaa edellä mainitun ehdotuksen¹, jonka oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohta (oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeuden alalla) ja johon sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä. Ehdotukseen liittyy komission tiedonanto arvopaperikauppojen esineoikeudellisiin vaikutuksiin sovellettavasta laista² ja vaikutustenarviointi³. Ehdotuksen tavoitteena on lisätä saataviin liittyviä rajatylittäviä liiketoimia ja siten helpottaa rahoituksen saantia.

¹ 7222/18 - COM(2018) 96 final.

² 7358/18 - COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

2. Saatavan siirrolla tarkoitetaan tilannetta, jossa velkoja siirtää saatavaa koskevan oikeutensa toiselle henkilölle. Nykyisin EU:n tasolla ei ole oikeusvarmuutta sen osalta, mitä kansallista lainsäädäntöä sovelletaan sen määrittämiseen, kuka omistaa saatavan rajatylittävän siirron jälkeen.
3. Komissio ehdottaa pääsäännöksi, että lainvalintasäännön tilanteissa siirrosta kolmansille osapuolille aiheutuviin vaikutuksiin olisi sovellettava siirtäjän asuinpaikan lakia. Komission arvion mukaan yksi tämän säännön tärkeimmistä eduista on, että sovellettava lainsäädäntö on helposti ennakoitavissa, koska kolmannet osapuolet voivat etukäteen varmistaa siirtäjän asuinpaikan. Samaan aikaan komissio ehdottaa kahta poikkeusta (pankkitilille talletettu raha sekä rahoitusvälineisiin perustuvat saatavat). Näissä tapauksissa sovelletaan siirretyn saatavan lakia. Arvopaperistamiseen liittyvien liiketoimien osalta komissio ehdottaa valintaa siirtäjän asuinpaikan lain ja siirretyn saatavan lain välillä. Tämän on tarkoitus mahdollistaa sekä suurten että pienempien toimijoiden osallistuminen rajatylittävään arvopaperistamiseen.
4. Euroopan parlamentti nimitti esittelijäksi parlamentin jäsenen Pavel Svobodan (CZ, EPP), joka on oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtaja. Euroopan parlamentin täysistunto hyväksyi 12. syyskuuta 2018 oikeudellisten asioiden valiokunnan päätöksen aloittaa toimielinten väliset neuvottelut Svobodan mietinnön pohjalta⁴. Mietintö sisältää 24 tarkistusta komission ehdotukseen.

⁴ PE621.985v02-00 - A8-0261/2018.

5. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi ehdotusta koskevan lausuntonsa⁵ 11. heinäkuuta 2018 ja Euroopan keskuspankki oman lausuntonsa⁶ 18. heinäkuuta 2018.
6. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt olla osallistumatta ehdotukseen, ja Irlannin päätöstä odotetaan vielä. Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 22 mukaisesti Tanska ei osallistu ehdotettuihin toimenpiteisiin.

II KÄSITTELY NEUVOSTOSSA

7. Yksityisoikeustyöryhmä (saatavien siirrot) kävi ensimmäisen yleisen keskustelun ehdotuksesta ja siihen kuuluvasta vaikutusten arvioinnista Bulgarian puheenjohtajakaudella. Itävallan puheenjohtajakaudella ehdotuksen tekniseen tarkasteluun on omistettu viisi työryhmän kokousta.
8. Yksityisoikeustyöryhmä suhtautui ehdotukseen yleisesti ottaen myönteisesti ja oli samaa mieltä tarpeesta varmistaa oikeusvarmuus saatavien rajatylittävissä siirroissa; tämän ehdotuksen tarkoituksena on paikata Rooma I -asetuksesta⁷ johtuva aukko unionin lainsäädännössä. Samalla monet jäsenvaltiot korostivat, että ehdotus – joka vaikuttaa ensi näkemältä soveltamisalaltaan rajatulta kansainvälisen yksityisoikeuden välineeltä – käsittelee arvopaperi- ja rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyviä näkökohtia ja on siten luonteeltaan erittäin monimutkainen. Ne totesivat, että ehdotuksen sisältöä ja mahdollisia seurauksia on analysoitava perusteellisesti.

⁵ 11427/18.

⁶ CON/2018/33.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I), *EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6–16*.

9. Työryhmän kokouksissa jäsenvaltiot auttoivat aktiivisesti selvittämään ehdotukseen liittyviä monimutkaisia kysymyksiä esittämällä konkreettisia esimerkkejä, joista keskusteltiin tämän jälkeen komission kanssa.
10. Puheenjohtajavaltio esitti 23. lokakuuta 2018 asiakirjan ehdotuksen 1 artiklasta (Soveltamisala), 2 artiklasta (Määritelmät), 4 artiklasta (Sovellettava laki) ja 10 artiklasta (Suhde muihin unionin oikeuden säännöksiin), koska nämä artikkelit katsotaan ehdotuksen keskeisiksi osatekijöiksi. Puheenjohtajavaltion asiakirjasta käydyssä keskustelussa ilmeni, että lisäselvennykset tekstissä ovat tarpeen tiettyjen määritelmien osalta ja sen varmistamiseksi, ettei ehdotusta sovelleta arvopapereihin. Lisäksi 4 artiklasta keskusteltaessa kävi ilmi, että useimmat jäsenvaltiot eivät olleet vielä valmiita ilmaisemaan lopullista kantaansa tähän ehdotuksen keskeiseen säännökseen. Vaikka osa jäsenvaltioista ilmaisi alustavasti kannattavansa komission ehdottamaa pääsääntöä, eräät jäsenvaltiot puhuivat sen puolesta, että siirretyn saatavan lain olisi oltava tärkein liittymäperuste. Yleisesti ottaen jäsenvaltiot korostivat, että lopullinen päätös siitä, onko komission ehdottama pääsääntö sopivin mahdollinen, voitaisiin toteuttaa vasta ehdotuksen soveltamisalan ja niiden erityyppisten saatavien, joita voidaan mahdollisesti siirtää, perusteellisen tarkastelun jälkeen.

11. Kun ehdotusta oli tarkasteltu ensimmäisen kerran kokonaisuudessaan, puheenjohtajavaltio esitti asiakirjan⁸, joka sisältää joukon muotoilua koskevia ehdotuksia keskustelun helpottamiseksi ehdotuksen keskeisistä osista ja jossa otetaan näin ollen huomioon jäsenvaltioiden suulliset ja kirjalliset huomautukset. Jäsenvaltioiden yksityiskohtaiset huomautukset ehdotuksesta ja siihen liittyvästä vaikutustenarvioinnista on koottu erillisiin asiakirjoihin⁹.
12. Muotoilujen muuttamista koskeviin ehdotuksiin oltiin laajalti tyytyväisiä, ja niitä pidettiin askeleena oikeaan suuntaan. Monissa teknisissä kysymyksissä voitaisiin päästä eteenpäin, esimerkiksi ehdotuksen ja Rooma I -asetuksen välisen suhteen osalta, samoin ehdotuksen yhdenmukaistamisessa suhteessa kyseiseen asetukseen. Laaja yhteisymmärrys vallitsi siitä, että ehdotus ei saisi vaikuttaa velallisen asemaan ja että tämä olisi ilmaistava asetuksen tekstissä selvemmin. Alustava yhteisymmärrys – rajoittamatta kuitenkaan tarvetta tarkastella uudelleen eräitä yksityiskohtia – saavutettiin käsitteistä "kolmansille osapuolille aiheutuvat vaikutukset", "siirto", "saatava", "asuinpaikka", samoin kuin universaalisen soveltamisen periaatteen käytöstä. Analyysi 5 artiklasta (Sovellettavan lain soveltamisala), 9 artiklasta (Usean oikeusjärjestelmän valtiot) ja 14 artiklasta (Ajallinen soveltaminen) osoittaa, että näiden artiklojen selkiyttämiseen ja niiden sanamuotojen parantamiseen tarvitaan rajoitettuja muutoksia.
13. Yksityisoikeustyöryhmässä käydyt keskustelut kuitenkin valaisivat tiettyjä kysymyksiä, joita on selvennettävä ennen kuin voidaan tehdä tärkeitä poliittisia päätöksiä. Ehdotuksen monimutkaisuus, sen mahdolliset vaikutukset rahoitusmarkkinoihin ja sen suhde muuhun unionin oikeuteen edellyttävät, että oikeus- ja rahoitusalan asiantuntijat tarkastelevat ehdotusta lisää, jotta jäsenvaltiot voisivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä.

⁸ 13936/18.

⁹ 11384/18 + ADD1; 13614/18 + ADD1 + ADD 2 + ADD 3; WK 11125/2018 + ADD1 + ADD 2.

14. Edellä esitetyn perusteella tärkeimmät seikat, joiden osalta tarvitaan lisäneuvotteluja ja joihin olisi asianmukaista tehdä olennaisia muutoksia, ovat seuraavat:
- a) 1 artikla (Soveltamisala) sekä luettelo seikoista, jotka suljetaan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle;
 - b) 2 artikla (Määritelmät), erityisesti 'luottolaitoksen', 'rahan' ja 'rahoitusvälineen' määritelmän osalta;
 - c) 4 artikla (Sovellettava lainsäädäntö): komission ehdottaman yleisen lainvalintasäännön (siirtäjän asuinpaikka) analyysi osoitti, että olisi tarpeen harkita useampien poikkeuksien lisäämistä siihen. Tämä voi koskea esimerkiksi syndikoituja luottosopimuksia tai tapauksia, joissa kiinteää omaisuutta käytetään vakuutena vakuudellisessa luotonannossa. Näin ollen on tärkeää määrittää asianmukainen liittymäperuste sen mukaan, mitä tyyppiä siirretty saatava edustaa. Jos jäsenvaltiot päättävät valita soveltaa siirrettyyn saatavaan yleistä sääntöä, tarvittaisiin tiettyjä (muita) poikkeuksia, esimerkiksi useiden ja tulevien saatavien osalta (esim. factoring-sopimusten nojalla);

- d) 10 artikla (Suhde muihin unionin oikeuden säännöksiin): ehdotuksen suhde maksukyvyttömyysasetukseen¹⁰ ja kolmeen arvopaperidirektiiviin (rahoitusvakuusjärjestelyistä annettu direktiivi¹¹, maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskeva direktiivi¹² ja likvidaatiodirektiivi¹³) on monimutkainen kysymys, koska näihin neljään säädökseen sisältyvät omat lainvalintasääntönsä. Mahdollisten muutosten tavoitteena pitäisi olla mahdollisten päällekkäisyyksien sekä lainvalintasääntöjen epä johdonmukaisuuksien välttäminen näiden välineiden ja ehdotuksen välillä.

III LOPUKSI

15. Vaikka Itävallan puheenjohtajakauden aikana on saavutettu huomattavaa edistystä, ehdotukseen tarvittavista muutoksista sopiminen edellyttää lisää työtä, koska ehdotus on monimutkainen ja sillä on kauaskantoisia vaikutuksia.
16. Tätä taustaa vasten pysyvien edustajien komiteaa pyydetään toimittamaan tämä tilanneselvitys neuvostolle, jotta se voisi panna sen merkille istunnossaan 6. ja 7. joulukuuta 2018.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/848, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, maksukyvyttömyysmenettelyistä, *EUVL L 141, 5.6.2015, s. 19–72*.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2002, rahoitusvakuusjärjestelyistä, *EYVL L 168, 27.6.2002, s. 43–50*.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY, annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä, *EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45–50*.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/24/EY, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta, *EYVL L 125, 5.5.2001, s. 15–23*.